

LISTY DO REDAKCJI

Uzupełnienia listy emigrantów

Po opublikowaniu artykułu o emigracji matematyków z ziem polskich¹, otrzymałem sporo listów i uwag. Przekazali je, między innymi, Agnieszka Demby, Stanisław Fudali, Bogumiła Klemp-Dyczek, Jerzy Mioduszewski, Maria Moszyńska, Andrzej Pelczar, Danuta Przeworska-Rolewicz, Jan Rempała, Zbigniew Semadeni, Przemysław Skibiński, Andrzej Szczepański, Krzysztof Tabisz, Wojbor A. Woyczyński, Waław Zawadowski. Wszystkim serdecznie dziękuję.

Listy te i uwagi odnosiły się niemal wyłącznie do okresu po 1946 roku, często podkreślając nieostrą granicę między wyjazdem okresowym a decyzją o emigracji, która nierzadko zapadała później, już na obczyźnie, i której powody bywały rozmaite: ekonomiczne, naukowe, osobiste, polityczne. Okazało się, że opublikowana lista budzi emocje i zastrzeżenia, uważałem jednak i nadal uważam, że należało zwrócić uwagę na samo zjawisko emigracji, a w szczególności na jej wyniszczający charakter w latach PRL-u, zwłaszcza po Marcu 1968 i w okresie stanu wojennego. Wyrazem mojej wdzięczności wobec wszystkich moich czytelników i respondentów niech będzie poniższa lista uzupełnień. Znajdujące się na niej nazwiska są opatrzone znakami, które oznaczają:

° Nazwisko było (w cytowanym artykule), ale tekst jest częściowo zmieniony.

°° Nazwisko było, ale tekst jest całkowicie zmieniony.

* Nazwisko nowe.

° Tomasz B o r t n i k. Wyjechał po wprowadzeniu stanu wojennego.

* Janusz Jerzy C h a r a t o n i k (1933–2004). Wrocław – studia, doktorat (1961, u B. Knastera), habilitacja, profesura. Wyjechał 1994 do Meksyku, gdzie zmarł².

¹ R. Duda, *Emigracja matematyków z ziem polskich*, Wiadom. Mat. 40 (2004), s. 175–211.

² T. Krupski, *Janusz Jerzy Charatonik (1933–2004)*, Wiadom. Mat. 41 (2005), s. 125–150.

- Emanuel C z y ż o. Doktorat u A.W. Mostowskiego.
- Zofia D e n k o w s k a. Doktorat zrobiła u S. Łojasiewicza³.
- Andrzej D e r d z i ń s k i. Doktorat uzyskał 1976 u W. Roter, habilitował się 1979, na stałe wyjechał 1981.
- Engelbert D o r n f e l d. Doktorat uzyskał 1969.
- Jacek D u b i k a j t i s. Katowice – studia. Aresztowany w stanie wojennym, w więzieniu przesiedział 7 miesięcy. Egzamin magisterski zdał na 2-dniowej przepustce. Mimo pozytywnej opinii komisji egzaminacyjnej, nie został przyjęty na studia doktoranckie na UŚ. W tej sytuacji przyjął w więzieniu paszport w jedną stronę i wyjechał 1982. Pracuje jako informatyk we Francji.
- Lech D u b i k a j t i s (ojciec Jacka). Toruń – studia, doktorat i habilitacja. Wyjechał z Polski na stałe w listopadzie 1982 r. W latach 1983–2002 był profesorem w Cosenza, Włochy. W 2003 r. wrócił do Polski.
- Jerzy D y d a k. Habilitował się w Polsce.
- Wiesław D z i o b i a k. Toruń – studia. Profesor Uniwersytetu w Puerto Rico, Stany Zjednoczone.
- * Marek E j s m o n t. Gdańsk – studia, doktorat (u A.W. Mostowskiego). Wyjechał 1989. Obecnie w Keyano College, Fort Mc Murray, Kanada.
- Joanna G o m ó ł k a. Wróciła na stałe do Polski.
- * Zdzisław J a c k i e w i c z. Gdańsk – studia (na Politechnice i Uniwersytecie), doktorat (1980, na UG), habilitacja (1986, na UW). Wyjechał przed stanem wojennym. Obecnie profesor State University of Arizona, Temple, Stany Zjednoczone.
- Krzysztof J a r o s z. Wyjechał na stałe w 1986 r.
- Tadeusz J ó z e f i a k. Jeszcze w Polsce został 1985 profesorem. Wyjechał 1990 do An Arbor, Michigan, Stany Zjednoczone, gdzie po paru latach pobytu zdecydował się pozostać na stałe.
- * Jan K a l i c k i (1922–1953). Warszawa – studia matematyczne i filozoficzne na podziemnym uniwersytecie, po wyzwoleniu magister filozofii i matematyki. Wyjechał 1946 na stypendium British Council do Londynu i tam został. Doktor logiki matematycznej 1948. Od 1951 na University of California, Berkeley, Stany Zjednoczone.
- * Maciej K o u t n y. Warszawa – studia (na PW), doktorat (na PW). Wyjechał 1985. Profesor University of Newcastle (Wielka Brytania).
- * Longin L a t e c k i. Gdańsk – studia. Wyjechał 1988. Profesor Temple University, Philadelphia, Stany Zjednoczone.
- Jacek N i k i e l. Wrocław – studia, doktorat (u J. J. Charatonika, 1985). Wyjechał 1989. Od 1992 profesor American University, Bejrut, Liban.

³ Poprawkę zgłosił A. Pelczar.

* Leon Witold Nitka. Wrocław – studia, doktorat (u B. Knastera, 1961), habilitacja (1973). Wyjeżdżał na długie kontrakty (łącznie lat 14). Wrócił na Uniwersytet Opolski⁴.

◦ Bogdan Oporowski. Wyjechał 1984.

◦ Krzysztof Ostaszewski. Wyjechał we wrześniu 1981.

◦ Józef Przytycki. Doktorat 1981. Habilitacja 1994 w IM PAN.

◦ Teresa Przytycka. Doktorat 1990 na University of Columbia.

* Hanna Robalewska-Szarłat. Gdańsk – studia. Wyjechała z mężem (p. Ryszard Szarłat) w latach osiemdziesiątych.

◦ Alicja Sterna-Karwat. Doktorat zrobiła u S. Rolewicza.

* Ryszard Syski. Warszawa. Podchorąży „Rys” w Powstaniu Warszawskim. Po wojnie w Maryland, Stany Zjednoczone, gdzie został profesorem (zajmował się teorią kolejek)⁵.

* Ryszard Szarłat. Gdańsk – studia. Wyjechał z żoną (p. Hanna Robalewska-Szarłat) w latach osiemdziesiątych do Australii.

◦ Roman Sznajder. Doktorat 1994 na University of Maryland, Baltimore, Stany Zjednoczone. Profesor w Bowie State University, Stany Zjednoczone.

◦ Grażyna Toporowska, obecnie Valy. Wyjechała 1982 (w stanie wojennym). Jest wykładowcą w Örebro, Szwecja.

◦ Mariusz Urbąński. Doktorat 1985 na UMK, habilitacja 1991. W latach 1985–1987 i 1988–1992 przebywał na stypendium w Getyndze.

◦ Jerzy Weyman. Doktorat 1980 w Brandeis (u D. Buchsbauma).

* Jerzy Wilkowski. Warszawa – studia, doktorat (u S. Rolewicza). Emigracja stanu wojennego. Wkrótce po wyjeździe zmarł w Niemczech na raka.

◦◦ Branley Zeichner. Wrocław. W 1968 r. był studentem trzeciego roku matematyki na UWr. Aresztowany 16 marca 1968 r., skazany na 10 miesięcy – wyrok odsiedział w całości. Zmuszony z rodziną do wyjazdu. Informatyk na Uniwersytecie w Jerozolimie⁶.

◦ Zbigniew Zieliński. Doktorat 1959.

* Antoni Józef Zieliński (1910–1973). Ukończył studia matematyczne przed wojną. Wywieziony przez Sowietów, trafił do armii Andersa. Po demobilizacji osiadł w Anglii, ale nie przyjął brytyjskiego obywatelstwa. Uczył matematyki w polskich szkołach.

◦ Ryszard Zuchowski (w nazwisku był błąd, przepraszam).

⁴ *Złota księga nauk ekonomicznych, prawnych i ścisłych*, Polski Instytut Biograficzny, 2005.

⁵ K. Głuchowski, *W polskim Londynie 1947–1978*, Londyn: Polska Fundacja Kulturalna, 1999.

⁶ T. Torańska, *Coś po nas zostało, jak myślisz?*, Duży Format – Dodatek do Gazety Wyborczej z 6 marca 2006 r.

Jestem świadom, że nawet po tych uzupełnieniach lista emigrantów po 1946 r. nadal nie jest kompletna i z pewnością nadal będzie budzić uwagi i zastrzeżenia. Ponieważ jednak jest ona przede wszystkim tylko ilustracją pewnego zjawiska, pracę nad tym tematem niniejszym kończę.

Roman Duda